

"Bütün zîhayatların, hayatlarıyla gösterdikleri tesbihat-ı hayatiye ve Sânilerine takdim ettikleri fitrî hediyeler, ey Rabbim, Sana mahsustur..." Burada cansızlar neden dahil edilmemiştir?

"Göklerde ve yerde bulunan her şey Allah'ı tesbih etmiştir. O, Aziz'dir, Hakîm'dir."(Hadîd, 57/1)

"Yedi gök, arz ve bunların içinde bulunanlar, O'nu tesbih ederler. O'nu övgü ile tesbih etmeyen hiç bir şey yoktur, ama siz onların tesbihlerini anlamazsınız. O, Halîm'dir, çok bağışlayandır."(İsrâ, 17/44)

"Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm, o gecede Cenâb-ı Hakka karşı selâm yerinde **سُبْحَانَكَ يَا رَبِّ الْعَالَمِينَ** demiş. Yani, '**Bütün zîhayatların, hayatlarıyla gösterdikleri tesbihat-ı hayatiye ve Sânilerine takdim ettikleri fitrî hediyeler, ey Rabbim, Sana mahsustur. Ben dahi bütün onları tasavvurumla ve imanımınla Sana takdim ediyorum.**'" (1)

Et-Tahiyyat: Bütün hayat sahiplerinin hayatları ile Allah'a takdim ettikleri zikir ve tesbihleri, insan kendi namına Allah'a bu kelime ile takdim ediyor. Bu kelime de böyle bir külliyet bulunuyor.

"**El-Mübarekat**" kelimesi yeryüzünde ne kadar berekete sebep ve vasıta varsa, hepsine işaret eden özlü bir kelimedir. Mesela tohum ve çekirdekler mübarektir, yani içinde tonlarca nimeti barındıran ve berekete sebep olan küçük ama bereketli mahluklardır. Bir torba buğday tohumunu tarlaya saçıyoruz on ton buğday mahsul alıyoruz. Demek o bir torba buğday tohumu mübarektir. Peygamber Efendimiz (asm) Allah'a arz-ı ubudiyet ederken bütün bu bereketleri nazara alıp öyle teşekkür ediyor. Tahiyattaki "**mübarek**" kelimesi böyle ihatalı ve geniş bir manaya sahiptir.

Toprak, hava, su ve ziya bu tohum ve çekirdeklerin annesi ve hamisi olduğu için, onların fitri bütün ibadet ve tesbihleri bu dört unsurun hesabına ve namına olur. Yani cansız varlıklar zımni ve ikincil bir mana ile bu öz kelimelerin içinde bulunuyorlar; zaten dolayısı ile ayrıca zikredilmeye ihtiyaç duyulmamış denilebilir. Hayatın ayrıca vurgulanması hayatın büyük bir nimet olduğuna da karinedir.

---

(1) bk. [Şualar, Altıncı Şua.](#)